

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z BIOLOGII

**Przedmiotowy System Ocenienia z biologii (PSO) jest zgodny
ze Statutem Szkoły Podstawowej nr 8
i stanowi uszczegółowienie zasad oceniania.**

Zasady ogólne:

1. Każdy uczeń jest oceniany zgodnie z zasadami sprawiedliwości.
2. Ocenie podlegają wszystkie niżej wymienione formy aktywności ucznia.
3. Po dłuższej, usprawiedliwionej nieobecności (powyżej 1 tygodnia) uczeń ma prawo nie być oceniany do 3 dni po powrocie do szkoły (nie dotyczy prac klasowych pisanych przed chorobą).
4. Uczeń powinien być zawsze przygotowany do lekcji, zgodnie z obowiązującymi procedurami wynikającymi z obowiązku szkolnego.
5. Rodzice (opiekunowie ucznia) mogą dostać do wglądu sprawdzoną pracę pisemną (pracę klasową, sprawdzian, kartkówkę) swojego dziecka w szkole po wcześniejszym ustaleniu z nauczycielem prowadzącym.
6. Uczeń, który opuścił więcej niż 50% lekcji może być nieklasyfikowany.
7. Dla ucznia, o którym mowa w punkcie 6 może być przeprowadzony egzamin klasyfikacyjny. Sprawę dopuszczenia do egzaminu regulują odrębne przepisy.

Cele ogólne oceniania na biologii:

- Rozpoznawanie przez nauczyciela poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań programowych,
- Poinformowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie
- Motywowanie ucznia do dalszej pracy,
- Pomoc uczniowi w samodzielnym kształceniu biologicznym,
- Przekazanie rodzicom lub opiekunom informacji o postępach dziecka,

- Dostarczenie nauczycielowi informacji zwrotnej na temat efektywności jego nauczania, prawidłowości doboru metod i technik pracy z uczniem.

Przedmiotem oceniania są:

- wiadomości,
- umiejętności
- postawa ucznia oraz jego aktywność

Ocenianie

Oceny ustala się w skali 1- 6. (do dziennika wpisuje się każdą ocenę otrzymaną przez ucznia)

1. Przy zapisie ocen cząstkowych dopuszcza się stosowanie znaków „+” i „-” przyporządkowując im odpowiednie wartości według skali:

Ocena:	Wartość:	Ocena:	Wartość
6	6	3+	3,5
5+	5,5	3	3
5	5	3-	2,75
5-	4,75	2+	2,5
4+	4,5	2	2
4	4	2-	1,75
4-	3,75	1	1

2. Każda ocena cząstkowa, którą otrzymuje uczeń ma ustaloną wagę.

Formy aktywności i sprawdzania osiągnięć edukacyjnych	Waga oceny
Praca klasowa , test z działu, test diagnostyczny, osiągnięcia w konkursach	5

na etapie co najmniej rejonowym.	
Poprawa pracy klasowej, testu.	3
Sprawdzian wiadomości obejmujący część działu.	3
Kartkówka obejmująca materiał z 3 lekcji, odpowiedź ustna, poprawa sprawdzianu	2
Praca w grupach, zadanie domowe, wykonanie pomocy dydaktycznych, prezentacja referatu, aktywność na lekcji, poprawa kartkówki.	1

3. W przypadku poprawy oceny z pracy pisemnej do średniej ważonej liczymy tylko ocenę z poprawy pracy pisemnej a zapis pierwotnej oceny pozostaje w historii zapisów.

W szkole obowiązują jednakowe kryteria oceniania prac pisemnych.

O ocenie z dowolnej pracy decyduje liczba uzyskanych punktów przeliczona na procenty.

Sposób oceniania prac punktowanych (prace klasowe, sprawdziany, kartkówki)

- 1) poniżej 29 % niedostateczny;
- 2) od 29 % dopuszczający -;
- 3) od 33 % dopuszczający;
- 4) od 42 % dopuszczający +;
- 5) od 46 % dostateczny -;
- 6) od 50% dostateczny;
- 7) od 58 % dostateczny +;
- 8) od 63 % dobry -;
- 9) od 67 % dobry;

- 10) od 75 % dobry +;
- 11) od 79% bardzo dobry -;
- 12) od 83 % bardzo dobry;
- 13) od 92 % bardzo dobry +;
- 14) 100% celujący.

Kryteria ocen odpowiedzi ustnych.

Ocena niedostateczna:

Odpowiedź nie spełnia wymagań podlegających kryteriom ocen pozytywnych.

Ocena dopuszczająca minus:

1. Znajomość podstawowych pojęć i prawidłowości biologicznych.

Ocena dopuszczająca plus:

1. Zastosowanie ich do rozwiązywania prostych problemów.

Ocena dopuszczająca plus:

1. Umiejętność opisu i wyjaśnienia podstawowych procesów przyrodniczych.

Ocena dostateczna minus:

1. Pełna znajomość pojęć i prawidłowości przyrodniczych.

Ocena dostateczna:

1. Stosowanie jej do rozwiązywania typowych problemów biologicznych.

Ocena dostateczna plus:

1. Stosowanie wiadomości teoretycznych do opisu zjawisk biologicznych zachodzących w przyrodzie.
2. Podstawowa znajomość terminologii służącej do opisu procesów biologicznych.

Ocena dobra minus:

1. Pełna znajomość pojęć i prawidłowości biologicznych.
2. Swobodne jej stosowanie do rozwiązywania typowych i łatwiejszych nietypowych problemów biologicznych.

Ocena dobra plus:

1. Wyciąganie prawidłowych wniosków z doświadczeń.

2. Prawidłowa analiza wyników doświadczeń przedstawionych zarówno w formie opisowej, jak i wykresów i diagramów

Ocena dobra:

1. Swobodne stosowanie prawidłowej terminologii.
2. Umiejętność zaplanowania prostych doświadczeń biologicznych mających za zadanie udowodnienia postawionych hipotez.

Ocena dobra plus:

1. Umiejętność kojarzenia faktów i wyścigania logicznych wniosków przy wyjaśnianiu mechanizmów procesów biologicznych, z niewielką pomocą nauczyciela.

Ocena bardzo dobra minus:

1. Pełna znajomość pojęć i prawidłowości biologicznych.
2. Biegłe jej stosowanie do rozwiązywania różnych problemów biologicznych.

Ocena bardzo dobra minus:

1. Biegłe wyciąganie wniosków z doświadczeń.
2. Prawidłowa i dogłębna analiza wyników różnych doświadczeń

Ocena bardzo dobra:

1. Umiejętność zaplanowania i przeprowadzenia doświadczeń o różnym stopniu trudności potrzebnych do rozwiązania typowych i nietypowych problemów biologicznych.

Ocena bardzo dobra plus:

1. Samodzielna umiejętność kojarzenia faktów i wyciągania wniosków logicznych przy wyjaśnianiu mechanizmów procesów biologicznych.

Ocena celująca:

1. Odpowiedź spełnia wymagania na ocenę celującą minus, a ponadto uczeń wykaże umiejętność stosowania rozwiązań nietypowych z uzasadnieniem wyboru.

Oceny śródroczne i roczne

- Na tydzień przed klasyfikacją nauczyciel informuje ucznia o proponowanej ocenie.
- Podstawą do wystawienia oceny śródrocznej i rocznej jest średnia ważona.

Średniej ważonej przyporządkowuje się ocenę śródroczną i roczną następująco:

- 1) poniżej 1,50 – niedostateczny;
- 2) od 1,5 do 2,59 – dopuszczający;
- 3) 2,60 do 3,60 – dostateczny;
- 4) 3,61 do 4,60 – dobry;
- 5) 4,61 do 5,30 – bardzo dobry;
- 6) od 5,31 – celujący

- Obliczona średnia ważona powinna być zaokrąglona do części setnych zgodnie z zasadami matematycznymi.
- Wobec uczniów, którzy posiadają opinię lub orzeczenie z PPP stosuje się indywidualne kryteria oceny zgodne z zaleceniami poradni.
- Średnia ważona wspiera nauczyciela w podjęciu ostatecznej decyzji przy wystawieniu oceny śródrocznej i rocznej. W przypadku uczniów, których wkład pracy w przygotowanie do zajęć i zaangażowanie nie mają pełnego przełożenia w ocenach postępów w nauce, należy przy wystawianiu ocen semestralnych uwzględnić indywidualne predyspozycje dziecka
- Ustalona przez nauczyciela niedostateczna ocena klasyfikacyjna roczna może być zmieniona w wyniku egzaminu poprawkowego, natomiast ocena wyższa od niedostatecznej - w wyniku sprawdzianu podwyższającego ocenę przewidywaną.

Wymagania edukacyjne na poszczególne:

1) Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który spełnia co najmniej cztery z wymienionych poniżej warunków:

- a) posiada wiadomości i umiejętności przewidziane na ocenę bardzo dobrą,
- b) biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych i praktycznych,
- c) samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia,
- d) osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach przedmiotowych,
- e) potrafi stosować zdobyte wiadomości w sytuacjach nietypowych, stosując rozwiązania niekonwencjonalne,
- f) potrafi korzystać z różnych źródeł wiedzy.

Laureat wojewódzkiego konkursu przedmiotowego z biologii, otrzymuje celującą ocenę roczną.

2) Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który :

- a) opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności określone programem,
- b) potrafi stosować zdobytą wiedzę do rozwiązywania problemów i zadań w nowych sytuacjach,

c) wykazuje dużą samodzielność i potrafi bez pomocy nauczyciela korzystać z różnych źródeł wiedzy.

3) Ocenę dobrą uzyskuje uczeń, który:

a) opanował w dużym zakresie wiadomości i umiejętności określone programem,

b) poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności do samodzielnego rozwiązywania typowych zadań lub problemów,

c) potrafi korzystać z wykresów, tablic, słowników i innych źródeł wiedzy.

4) Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

a) opanował w podstawowym zakresie te wiadomości i umiejętności określone programem, które są konieczne do dalszego kształcenia,

b) poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności do rozwiązywania z pomocą nauczyciela typowych zadań lub problemów,

c) potrafi korzystać z pomocą nauczyciela z takich źródeł wiedzy jak: wykresy, tabele, słowniki, itp.

5) Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

a) ma braki w opanowaniu wiadomości i umiejętności określonych programem, ale te braki nie przekreślają możliwości dalszego kształcenia,

b) rozwiązuje z pomocą nauczyciela typowe zadania teoretyczne lub praktyczne o elementarnym stopniu trudności.

6) Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

a) nie opanował tych wiadomości i umiejętności określonych programem, które są konieczne do dalszego kształcenia,

b) nie potrafi rozwiązywać zadań teoretycznych lub praktycznych elementarnym stopniu trudności nawet z pomocą nauczyciela,

c) nie potrafi korzystać z takich źródeł wiedzy jak: wykresy, słowniki, mapy - nawet z pomocą nauczyciela.

Sposoby informowania uczniów:

- Na pierwszych godzinach lekcyjnych nauczyciel zapoznaje uczniów z PSO.
- Oceny cząstkowe są jawne, oparte o opracowane kryteria. Sprawdziany i inne prace pisemne są przechowywane w szkole do końca danego roku szkolnego

Metody i narzędzia oraz szczegółowe zasady sprawdzania i oceniania osiągnięć uczniów:

- 1) Prace klasowe i sprawdziany.
- 2) Kartkówki.
- 3) Odpowiedzi ustne.
- 4) Zadania domowe i przygotowanie do zajęć.
- 5) Aktywność na lekcji, praca w grupach
- 6) Udział w konkursach i olimpiadach.

Ad.1) Sprawdziany pisemne czas trwania zależnie od zakresu sprawdzanego materiału:

- ✓ Sprawdziany 10-30 min.- materiał obejmujący część działu
 - ✓ Prace klasowe 30-45 min.- materiał obejmujący cały dział
-
- Sprawdziany i prace klasowe są obowiązkowe, zapowiedziane z tygodniowym wyprzedzeniem i wpisane do e-dziennika. Na tydzień przed pracą klasową lub sprawdzianem uczeń otrzymuje dokładną informację o czasie trwania oraz przewidywanym zakresie obowiązującego materiału.
 - Jeżeli uczeń otrzymał wcześniejszą informację o pracy klasowej, ale był na niej nieobecny (nieobecność ciągła do jednego tygodnia), wówczas w terminie 2 tygodni od chwili powrotu do szkoły przystępuje do zaliczenia pracy klasowej, po wcześniejszym uzgodnieniu terminu z nauczycielem prowadzącym. *(sytuacja ma miejsce w ściśle uzasadnionej absencji)*.
 - Uczeń ma prawo przystąpić do jednej poprawy każdej pracy klasowej, jeżeli otrzymał ocenę niedostateczną lub niesatysfakcjonującą, po uzgodnieniu terminu z nauczycielem.
 - Uczeń nieobecny z przyczyn nieusprawiedliwionych na pracy klasowej lub sprawdzianie, otrzymuje za nią ocenę niedostateczną, ale może przystąpić do jej poprawy w terminie nie dłuższym niż 7 dni od jej uzyskania.
 - Wszystkie prace są archiwizowane – uczniowie i ich rodzice mogą je zobaczyć i otrzymać uzasadnienie wystawionej oceny
 - Poprawa oceny z pracy klasowej jest dobrowolna i może się odbyć w okresie dwóch tygodni od daty oddania pracy. W indywidualnych przypadkach uzasadnionych czynnikami zdrowotnymi lub innymi ważnymi przyczynami dopuszcza się wydłużenie wyżej wymienionego okresu w uzgodnieniu z nauczycielem przedmiotu.

Ad.2) Kartkówki - czas trwania 5 - 15 minut

- Stanowią podsumowanie treści i umiejętności z aktualnie przerabianego materiału oraz systematyczności pracy uczniów.
- Kartkówka zawiera materiał nie przekraczający trzech ostatnich lekcji.
- Termin kartkówki może, choć nie musi być wcześniej sygnalizowany przez nauczyciela
- Ocenę niedostateczną lub dopuszczającą z kartkówki uczeń może poprawić jednorazowo w czasie i formie wyznaczonej przez nauczyciela, uwzględniając obowiązujący materiał. *(sytuacja nie dotyczy uczniów, którzy otrzymali ocenę niedostateczną z powodu niesamodzielności podczas pracy kontrolnej lub odmówili jej realizacji)*
- Kartkówka może być powtórzona, jeśli poziom uzyskanych wyników przez uczniów wskazuje na konieczność powtórnego zweryfikowania ich wiedzy. Decyzję w tej kwestii po wcześniejszym zakomunikowaniu uczniom podejmuje nauczyciel, wyznaczając termin i zakres objęty kontrolą wiadomości.

Ad.3) Zadania domowe i przygotowanie do zajęć

- Uczeń zobowiązany jest posiadać na każdej jednostce lekcyjnej zeszyt ćwiczeń lub zeszyt przedmiotowy z uzupełnionymi zadaniami z materiału bieżącego, w tym z zadaniami domowymi.
- Brak jednostkowego zadania domowego lub zaległość pojedynczego polecenia realizowanego podczas zajęć lekcyjnych, wiąże się z otrzymaniem ostrzeżenia o niedociągnięciach, potwierdzonym znakiem „minus”
- Za trzy uzyskane „minusy” uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną z aktywności
- Brak zeszytu przedmiotowego podczas kontroli zadania domowego jest analogiczne jak w przypadku braku pracy domowej i skutkuje tymi samymi konsekwencjami
- Brak zeszytu przedmiotowego w sytuacji, w której nie podlega on kontroli w zakresie weryfikacji zadań, wiąże się z otrzymaniem przez ucznia informacją o jego nieprzygotowaniu do zajęć potwierdzoną znakiem „minus”
- Wystawienie oceny niedostatecznej z zadania domowego nie zwalnia ucznia z obowiązku uzupełnienia zadania.
- Uczeń, który prezentuje na forum klasy zadanie domowe zachowując jego poprawność, otrzymuje „plus”
- Za trzy uzyskane „plusy” uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą z aktywności
- Plusy i minusy otrzymywane przez ucznia nie redukują się
- Obowiązkiem ucznia jest stały monitoring realizowanych na lekcjach treści, stąd uczeń, który przybywa do szkoły po co najwyżej tygodniu nieobecności musi posiadać uzupełniony zeszyt zawierający aktualne wiadomości z przedmiotu

- Uczeń, który powraca do szkoły po dłuższej niż jeden tydzień absencji, zgłasza tę informację nauczycielowi przedmiotu celem ustalenia czasu uregulowania zaległości

Ad.5) Aktywność na lekcji

- wkład pracy w przyswojenie wiedzy na lekcji bieżącej (krótkie wypowiedzi na lekcji), praca w grupie, prowadzenie obserwacji, wykonywanie doświadczeń, będą oceniane za pomocą plusów i minusów, które zostaną następnie przeliczone na oceny i wpisane do dziennika. Uczeń otrzyma ocenę bardzo dobrą gdy zgromadzi trzy plusy. Jeżeli uzyska trzy minusy otrzyma ocenę niedostateczną.
- Uczeń uczestniczący w lekcji podlega bieżącej kontroli wiadomości i umiejętności poprzez ocenianie na lekcji
- Za udzielanie przez ucznia poprawnych odpowiedzi podczas realizowanych treści programowych, uczeń otrzymuje „plusy”
- Za trzy uzyskane „plusy” uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą z aktywności
- Plusy i minusy nie redukują się
- Uczeń, który mimo uwag nauczyciela nie wykonuje przewidzianych w toku lekcji poleceń, otrzymuje za pracę na lekcji ocenę niedostateczną
- prace dodatkowe (samodzielnie opracowania oparte na innych źródłach niż podręcznik, plansze, rysunki, modele, okazy wzbogacające zbiory, zielniki, działania na rzecz środowiska np., zbiórka surowców wtórnych, udział w konkursach) w skali celującej- -bardzo dobry-dobry lub za pomocą plusów analogicznie jak za wkład pracy w przyswojenie wiedzy.

Praca w grupach:

- Oceniana na podstawie: stopnia zaangażowania, efektywności, przyjmowanie i wywiązywanie się z przyjętych w grupie roli, czas jej wykonania.

Ad.6) Konkursy i olimpiady – mają na celu motywowanie ucznia do dalszego rozwoju i stwarzają warunki do samodzielnej pracy. Uczniowie mogą brać udział w konkursach wewnątrzszkolnych i zewnątrzszkolnych.

- Uczestnictwo ucznia w konkursie jest dobrowolne
- Udział ucznia w konkursach jest potwierdzony uwagami pozytywnymi w dzienniku lekcyjnym

- Uczeń uzyskując tytuł laureata konkursu przedmiotowego na etapie szkolnym uzyskuje częściową ocenę celującą z przedmiotu, natomiast zakwalifikowanie się ucznia do etapu wojewódzkiego zapewnia mu celującą ocenę klasyfikacyjną

Sposoby korygowania niepowodzeń szkolnych i podnoszenia osiągnięć uczniów:

1. Możliwość poprawy oceny z pracy klasowej – sprawdzianu, pracy klasowej.
2. Umożliwienie zwolnienia z pracy klasowej, kartkówki lub odpowiedzi ustnej w wyjątkowych przypadkach losowych (w przypadku choroby).
3. Uzupelnienie braków z przedmiotu w ramach konsultacji z nauczycielem w przypadku zgłoszenia chęci przez ucznia.
4. Praca indywidualna z uczniami o szczególnych potrzebach.
5. Rozwijanie zainteresowań i poszerzanie wiadomości na zajęciach dodatkowych.

OBNIŻENIE WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH - nauczyciel jest zobowiązany na podstawie pisemnej opinii poradni psychologicznej (do tego upoważnionej) obniżyć wymagania edukacyjne w stosunku do ucznia, u którego stwierdzono deficyty rozwojowe.

Ewaluacja PSO

Pod koniec roku szkolnego nauczyciel dokonuje analizy PSO na lekcjach biologii.

Ewentualne zmiany PSO będą obowiązywały od następnego roku szkolnego.